

NOORD-BRABANDER.

Dingsdag 29 October.

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 26sten October.

Reeds sedert langen tijd was het voor ieder oplettend beschouwer duidelijk, dat het oogmerk der tegenstrevers van de Catholieke Kerk was een ieder door artificiele middelen in slaap te wiegen, het *statu quo* onbepaaldelijk te verlengen, en alle discussien in de vergetelheid, zoo het mogelijk ware te dompelen, ten einde het vóór de maand November 1837 gevolgde stelsel op nieuw te beginnen. Om die reden trachtte men zorgvuldig te vermijden alle openlijke bewijzen te geven, die de aandacht hadden kunnen vestigen en de nasporingen der drukpers hernieuwen, hopende dat de Catholijken zelf moede zouden worden, zich onophoudelijk de maatregelen te herinneren, die gediend hadden, om de gesmede ontwerpen tegen hunne kerk te ontsluitieren. Om diezelfde reden verzekerden de *weldenkende dagbladen* van de eene zijde, dat de godsdienstige zaken voor een ieder meer en meer onverschillig werden, en van de andere zijde, dat de onderhandelingen met den Paus de voldoende wending namen, en Rome zich veel meer gematigd en meer verzoenend in deszelfs vorderingen toonde. — Ziedaar nu dat eensklaps het vertrek van Mgr den Aartsbisschop van Posen, een zoo wel berekend plan in duigen doet stortten. Dit vertrek stelde het Gouvernement in de noodzakelijkheid om aftezien van de Catholieke Kerk aan de hervorming te onderwerpen of wel om dit regt door eene nieuwe daad van geweld te verdedigen; deze laatste partij heeft men gekozen. Hieruit ziet men dat de stap van den Aartsbisschop van Posen van het hoogste belang geweest is. Ondertusschen heeft men niet vertraagd nieuwe pogingen aan te wenden om wederom tot het vorig stelsel toe te treden. De *Pruissische Staats-Courant* heeft over deze zaak slechts een kort artikel in haar niet officieel gedeelte bekend gemaakt en in dit artikel zegt zij, dat de stad Colberg (zorgvuldig weglatende het woord *forteresse*) den Aartsbisschop voor *verblijfplaats* is aangewezen; echter een brief uit Berlijn drukt zich met meer openhartigheid uit en zegt, dat in die kleine vesting, aan de oevers der Baltische Zee Mgr *de Dwin*, losgerukt van alle zijne *vriendschappelijke betrekkingen* eerder vergeten zal worden dan te Berlijn, alwaar zijne tegenwoordigheid de verlegenheden van het gezag vermeerde. Wat ons aanbelangt, zegt de *Courier van Frankentland*, is het onmogelijk te erkennen, dat zijne verwijdering uit Berlijn een einde aan de verlegenheden van het Gouvernement kan stellen, terwijl de laatste gebeurtenissen dezelve hebben moeten doen vermeederen. De *persoon* des Aartsbisschops is inderdaad in eene vesting opgesloten, doch de zedelijke kracht, welke deze maatregel aan zijne zaak heeft gegeven, is met hem niet kunnen worden opgesloten.

De geest en het geloof zijn verre boven de natuurlijke krachten verheven; en de twee laatste jaren hebben door het aanwenden der middelen bewezen, dat het Gouvernement niets anders overgebleven is, dan om alles in het werk te stellen, dat deze schandelijke vervolging in de vergetelheid worde gedompeld.

— *Groot Hertogdom Nassau, den 10den October.* Twee dagen na de afkondiging der Ordonnantie, waarbij verboden wordt de orgels in de Kerken tijdens het overlijden van onzen overleden Hertog te bespelen, werden twee Catholieke priesters, de een Pastoor en de ander Desservant voor den justitie Raadsheer *Bosgne* geroepen, uithoofde zij ongehoorzaam waren geweest, en in de afgelopen week heeft de President *Mæller* eene geheel protestantsche vermaning gedaan om hun uit te noodigen van het *jus circa sacra* en het *jus in sacra* wel te onderscheiden.

„Gij zijt een ondankbare, zeide de President tegen den Desservant; uw eigen hart had U moeten zeggen om stilzweigen aan uwe orgels op te leggen bij het vernemen der eerste lijding van den dood des Hertogs.

Zijt gij reeds vergeten dat de Hertog u eene beurs had toegelend? en dat gij het aan zijne gunst te danken hebt, dat gij in het Bisschoppelijk Seminarie hebt moeten toegelaten worden?

Inderdaad, wanneer gij aan de beurt zult zijn om tot pastoor te worden benoemd, zal ik U aan den Hertog niet voorstellen.”

Hoe smartelijk dit overlijden dan ook moge zijn, blijkt het dat men geene treurtoon op de orgels in de kerken wil hooren, want dit doodsch geluid is te akelig en herinnert te zeer aan de eeuwigheid, wanneer dezelve met gezangen gepaard gaan, die echter na een kort tijdsverloop in vreugde zangen op orgelen en snaren verwisseld worden.

FRANKRIJK.

PARIS, den 25sten October.

Men meldt uit Arragon aan een legitimistisch dagblad. Volgens brieven, waarvan wij de uitdrukkingen overschrijven, wordt het geheele land bedreigd en men geloof dat eene verschrikkelijke uitbarsting zal plaats hebben bij het inrukken der Christinos. Doch lieden die beller schijnen onderrigt te zijn, bevestigen, dat, indien eene of twee divisien van het leger van *Espartero* en *O'Donnel* over-

vallen en door de Carlsten geslagen worden, de oorlog zonder groote gebeurtenissen gedurende den geheelen winter zal verlengd worden en dat de koningsgezinde partij al de krachten, die tegen hun gezonden worden, zal in bedwang houden. Den 9den is de reserve divisie van Daroco naar Calatayud vertrokken; die van den brigadier *Claveria* begaf zich naar Teruel en die van *Castagneda* kwam te Daroco aan.

— Uit Catalonie verneemt men nog het volgende:

De graaf *d'Espagne* is zoo weinig genegen om de wapenen neder te leggen, dat hij zijne militaire operatien krachtadiglijk voortzet met zich meester te maken van de plaatsen die door de Christinos bezet zijn. Zijne troepen zijn te Moya en te Castersol binnengerukt. Men verzekert ook dat Centelia deszelfs poorten voor de Carlsten geopend heeft en dat de brigadier *Ibanez* 180 man van het garnisoen van Calaf verrast en krijgsgevangen gemaakt heeft. Zij werden den 12den te Berga verwacht.

— Met genoegen kunnen wij mededeelen, dat wederom een Catholiek pair in Engeland benoemd is en wel de Heer *Stonor de Stonor*, welkers vorderingen tot het pairschap Camoys door de Engelsche dagbladen zijn medegedeeld. (Men kan ten dien aanzien het *Catholic Magazine* raadplegen). Zijne titels tot Baron zijn door hare Majesteit erkend. Lord *Camoys* erfte den titel als de oudste mede erfgenaam van *Margaretha Camoys*, oudste zuster en mede erfgename van lord *Camoys*, die tijdens zijne minderjarigheid onder de regering van *Hendrik VI* stierf. Zijne titels naar men verneemt, klimmen op tot den tijd van *Hendrik III*. Zijn naam zal de tweede of derde op de lijst der Barons voorkomen.

BELGIE.

BRUSSEL den 26den October.

Z. Exc. de Baron *Falck*, ambassadeur der Nederlanden, is geheel hersteld. De Heer *Rogay David*, betaalmester van Z. M. den Koning der Nederlanden, is overbrenger geweest der depêches, welke dezer dagen aan den baron *Falck* waren toegezonden.

— Z. M. de Koning is den 19 dezer te Wiesbaden aangekomen.

— De Minister van openbare werken is naar de Vlaanderen en Henegouwen vertrokken om kennis te nemen van het aanleggen van openbare werken en ijeren Spoorwegen.

Z. Exc. heeft de verzekering gegeven, dat de werkzaamheden der Sectie van Kortrijk naar Doornik weldra zullen worden aanbesteed.

De Hertog van *Aremberg* is met zijne familie van zijn Kasteel van Steverlé, alwaar hij het zomer seizoen heeft doorgebracht, terug.

— De plaatselijke politie heeft te Brussel eene bijzondere en permanente dienst van vier patrouilles georganiseerd, elk dezer patrouilles zal de onderscheidene straten der Stad van het openen der poorten tot middernacht doorloopen, wanneer alsdan de dienst door de nacht patrouilles zal worden voortgezet. Deze maatregel is reeds gisteren ten uitvoer gebracht.

— Het getal Notarissen in Frankrijk bedraagt tien duizend acht en negentig.

— De Baron *O'Sullivan de Grass*, belgisch ambassadeur te Weenen, thans te Munchen, heeft de eer gehad den 17de dezer het middagmaal bij den Koning van Beyeren te gebruiken. 'S anderendaags heeft hij zich naar Tegerusée begeven om zijne hulde aan de Koningin te bewijzen. De Baron *O'Sullivan de Grass*, heeft Munchen eenige dagen later verlaten.

NEDERLANDEN.

'SHERTOGENBOSCH, den 28sten October.

Men meldt uit 's Gravenhage, den 27sten October. Het aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangeboden eerste boek van het wetboek van strafregt getuigt van de milde beginselen onzer regering op dit onderwerp.

De straffen door de regering in dit boek voorgedragen, zijn, naar men uit goede bronnen verneemt, als volgt:

Criminele straffen. 1°. De doodstraf, welke aan misdadigers van beide kunne zal worden uitgevoerd op een schavot, door de veroordeelden met een strop om den hals aan eene galg vast te maken, en een luik onder hunne voeten te doen wegvallen; 2°. Dwang arbeid, voorafgegaan, hetzij door tentoonstelling op het schavot onder de galg, hetzij door eene enkele tentoonstelling op het schavot, hetzij door eene eerloos-verklaring; 3°. Tuchthuisstraf, voorafgegaan, hetzij door tentoonstelling op het schavot, hetzij door eene eerloosverklaring; 4°. Bannissement, gepaard met eerloosverklaring; 5°. Enkele eerloosverklaring; 6°. Geldboete; 7°. Verbeurdverklaring van bepaalde voorwerpen. Beide deze laatste straffen moeten altijd met eene der bovengemelde gepaard gaan.

De Correctionele straffen zijn: 1°. Gevangenis; 2°. Schorsing voor eenen tijd in de uitoefening van bepaalde burgerlijke of staatkundige regten; 3°. Verbod om zeker bepaald bedrijf, kostwinning of nering uit te oefenen; 4°. Geldboete; 5°. Verbeurdverklaring van bepaalde voorwerpen, gepaard met eene der bovengemelde straffen.

De politie straffen zijn: 10. Gevangenisstraf; 20. Tijdelijk verbod om zeker bepaald bedrijf, kostwinning of nering uit te oefenen; 30. Geldboete; 40. Verbeurdverklaring van zekere bepaalde voorwerpen, gepaard met eene der bovenvermelde straffen.

Uit een en ander ontwaart men, dat de straffen van geeselingen brandmerk door de Regering niet zijn voorgedragen.

Tot leden der Commissie belast met het samenstellen van het adres van antwoord op de troonrede zijn benoemd de Heeren: De Jonge van Campens Nieuwland, Schimmelpenninck van der Oye, Snouck Hurgronje, Sandberg en Verwey Méjan, welke Commissie te dier zake, als gewoonlijk met den Heer Griffier der kamer werkzaam zal zijn.

— Bij Koninklijk besluit is de Heer S. van Stralen, lid van de Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, belast met de waarneming der functien van Gouverneur dier provincie, gedurende de ongesteldheid van zijne Exc. den heer J. M. baron van Tuyll van Serooskerken van Vleuten.

— In de vergadering der Tweede Kamer van de Staten Generaal van Vrijdag zijn nog onderscheiden verzoekschriften ingekomen van personen, die het Lidmaatschap in de Algemeene Rekenkamer zouden verlangen.

Deze en de vroeger ingekomen stukken van gelijken aard worden aan eene commissie verzonden.

De Heer van Dam doet hulde aan de Kamer van een werkje getiteld: *Proeve nopens den staat der geneeskunde in Frankrijk, door den Heer H. H. Schröder*, kweekeling der klinische school te Rotterdam, en weidt uit over de diensten door dien Heer, als officier van gezondheid bij het jagercorps van van Dam, bewezen.

De Heer van Dam meent dat, in het algemeen, op de diensten vrijwillig den Lande, in en na 1830, door zoo velen bewezen, meer de aandacht mogt worden gevestigd; men scheen zulks te vergeten, zoo zelfs dat bij voorbeeld de vrijwillige jagercorpsen door eenen zoogenaamden *militairen intendant* in burger kleeren te 's Hertogenbosch in een paardenstal waren ontbonden. (1).

Thans verschijnt Z. Exc. de Minister van Financien ter Vergadering, en brengt onderscheiden voordragten nopens de begrooting van het jaar 1840.

Z. Exc. herinnert in zijne aanspraak, dat het Vaderland zich thans niet meer in den onzekeren toestand bevindt, waarin het zich in de laatste jaren had geplaatst gezien; dat België thans als een onafhankelijke en onzijdige staat erkend is, terwijl door wederzijdsche gezantschappen de betrekkingen van goede nabuurschap zijn aangeknoopt, welke tot eene vriendschappelijke verhouding op wederzijdsche belangen gegrond, zullen kunnen leiden.

Z. Exc. zegt voorts, dat de werking van den overgang van schuld, van 5 miljoen aan jaarlijksche renten, door middel van overschrijving, zich in het aanstaande jaar moet doen gevoelen: „onzekerheid over de wijze van overschrijving, over het gedeelte der schuld waarop deze zal worden toegepast, moge nog bestaan; die onzekerheid zal moeten worden opgelost door wederzijdsche inschikkelijkheid.”

Deze omstandigheid, de nog te verwachten arbeid der Staatscommissie tot de financiën, in Mei jongstleden benoemd enz., hebben echter verhinderd de begrooting, volgens de grondwet, weder in twee afdeelingen aan staats-uitgaven te splitsen. De aan te bieden ontwerpen zijn dus meer als exceptioneel aan te merken dan als credieten.

De Minister legt nu over:

I. Een ontwerp van wet tot vaststelling der uitgaven voor 1840. Deze worden geraamd tot f 56,378,600.

Zij bedragen f 7,758,628,17 minder dan in 1839, vooral ten gevolge van de verkleining der uitgaven voor oorlog en marine, en tot verzekering van de rentebetaling.

Het derde hoofdstuk is vermeerderd, ten gevolge van de zending naar België; het vierde, ten gevolge van de verbeteringen, in de gemeenschap tusschen Vriesland en Groningen daar te stellen; de kosten voor de gevangenen zijn ook vermeerderd.

De toelage aan het Amortisatie-Syndicaat, sedert eenige jaren voor memorie uitgetrokken, heeft nu niet langer kunnen achterwege blijven: „zonder deze toelage, ja zelfs zonder meerdere ondersteuning, kan die instelling, welker hulpmiddelen zoozeer door de omstandigheden hebben geleden, niet langer aan hare verplichtingen voldoen.”

II. De voordragt van middelen, tot bestrijding van de uitgaven. De hoofdsommen der belastingen zijn geraamd tot gelijke hoogte als dit voor het loopend jaar is geschied. Ook de opeenten op de middelen zijn dezelfde.

Over de dienst van 1837 heeft nog een nader overschot boven de raming van f 450,841 plaats gehad; dat over 1838 wordt reeds ten beloope van 6 ton op de middelen voor 1840 gebragt.

Om eene behoorlijke evenredigheid tusschen de baten en lasten van de volgende dienst daar te stellen, heeft men gerekend op eene bijdrage voor 1840 van f 11,220,000 uit de geldmiddelen van de Overzeesche Bezittingen (waarover straks nader). Alsdan zullen de inkomsten de uitgaven met f 7,698,56 te boven gaan.

III. Eene voordragt tot daarstelling van schuld ten laste van 's Rijks Overzeesche bezittingen, van dezen inhoud:

„Wij WILLEM, enz.

Alzoo wij in overweging genomen hebben, dat de middelen behooren te worden aangewezen tot teruggave der voorschotten, welke gestrekt hebben om de Koloniale administratie hier te lande in staat te stellen tot kwijting der geldelijke verplichtingen, aan dezelve onder buitengewone omstandigheden opgelegd, in het belang van 's Rijks Schatkist; dat een gedeelte der voormelde verplichtingen, door bijzondere oorzaken, is achterstallig gebleven en alsnog

(1) Deze gedane klachten zijn wezenlijk gegrond, de verklaarde daadzaak, heeft in deze Stad plaats gehad.

dient te worden vervuld, en dat de toestand van 's Rijks Oostindische Bezittingen gedooft, om die teruggave en aanvulling te doen plaats hebben, zonder dadelijk bezwaar van het Moederland en onder aanwijzing der middelen van aflossing, niet alleen van deze schuld, maar ook, in voldoening aan art. 6 der wet van den 24 april 1836 (Staatsblad n.º 11), van die, welke ten laste der voornoemde Bezittingen zijn uitgegeven, volgens de wetten van den 11 Maart 1837 (Staatsblad n.º 9), 11 Maart 1837 (Staatsblad n.º 10), 27 Maart 1838 (Staatsblad n.º 9) en 22 December 1838 (Staatsblad n.º 50):

Zoo is het, dat wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. Er zal, ten laste der Overzeesche Bezittingen, eene schuld worden daargesteld, ten bedrage van zes en vijftig miljoen guldens, onder denzelfden waarborg voor de renten en overigens van gelijken aard als die, bedoeld bij de wetten van 11 Maart 1837 (Staatsblad n.º 10), 27 Maart 1838 (Staatsblad n.º 9) en 22 December 1838 (Staatsblad n.º 50).

Art. 2. Van deze schuld zullen worden afgegeven losrenten, rentende 5 per cent, ingaande op zoodanig tijdstip in 1840 als nader door ons zal worden bepaald.

Art. 3. Eene som van 1 miljoen guldens, of zooveel meer als de Koloniale geldmiddelen zullen toelaten, zal jaarlijks, aanvankelijk met 1842, worden aangewend tot vermindering bij inkoop of aflossing van de schuld bij de tegenwoordige wet en die van 11 Maart 1837 (Staatsblad n.º 9), 11 Maart 1837 (Staatsblad n.º 10), 27 Maart 1838 (Staatsblad n.º 9) en 22 December 1838 (Staatsblad n.º 50) vermeld.”

Omtrent dit ontwerp zegt Z. Exc. openingen enz. wegens den staat der kolonien toe, en zegt dan:

„Het zal daaruit aan uw Edel Mogenden blijken, dat het aangeboden ontwerp de strekking heeft, om het Departement van Kolonien in staat te stellen, de geldmiddelen der overzeesche bezittingen aan te wenden niet alleen tot bestrijding van de lasten, nu reeds door het Moederland op Indië gelegd, maar ook tot voorziening in de behoefte van het Rijk voor het jaar 1840, en dat zelfs voor volgende jaren aan de huishouding van Staat, op eene zeer ruime wijze, zal kunnen worden te gemoet gekomen.

Dat het onderhavig ontwerp aan dit doel zal kunnen beantwoorden, zullen Uw Edel Mogenden kunnen beoordeelen uit de hierboven door mij toegezegde openlegging van den geldelijken toestand van Indië, van het einde waartoe deze nieuwe schuld wordt gecreeerd, en van de middelen welke Indië bezit, om den bereids opgelegden schuldenlast niet alleen, maar ook de nu voorgestelde vermeerdering er van, te kunnen dragen.

Het is geene onbekende zaak, dat Indië tot verligting der staats-uitgaven mildelijk heeft bijgedragen en verder kan blijven bijdragen, door de vermeerderde hoeveelheid van producten uit de aldaar ingevoerde orde van zaken ontstaan, en welke een gereeden afstrek op de nederlandsche markten vinden; doch om die bijdragen te kunnen leveren, moet het Departement van Kolonien worden in staat gesteld om aanzienlijke voorschotten terug te betalen, voor welke de producten verbonden zijn, en waarvan derhalve het de vrije beschikking niet heeft: die vrije beschikking te verkrijgen en daarvoor in de behoeften van het Rijk te voorzien en de geldelijke aangelegenheden van het gem. Departement te regelen, is in het algemeen het doeleinde van dit ontwerp van wet; in de bijzonderheden te treden, daarvoor is deze voordragt niet wel vatbaar, uit de afzonderlijk te geven inlichtingen zullen zij voldoende blijken.

Edel Mogende Heeren, danken wij dan de aanbiddelijke Voorzienigheid, dat zij ons de middelen aanbiedt, om de treurige gevolgen der gebeurtenissen van de laatste jaren, en die op 's Lands financiën zwaar hebben gedrukt, te kunnen afwenden, en om de eigen hulpsbronnen van Nederland aan te vullen met die uit deszelfs Overzeesche Bezittingen, en alons het standpunt, hetwelk Nederland in de rij der Staten toekomt, te handhaven

Daartoe kan de voorgestelde maatregel strekken; deze moet niet alleen in dadelijke behoeften voorzien, maar ook dienstbaar zijn om in vervolg van tijd de lasten van het Moederland te verligten, en ook verder het verbroken evenwigt tusschen uitgaven en inkomsten te herstellen.”

Z. Exc. zegt ten slotte, dat er op dit oogenblik nog geen ontwerp nopens den inkoop en aflossing van schuld in 1840 wordt voorgedragen; zoo uithoofde van het nog onbepaalde met België, aangaande de schuld-overschrijving, als uit hoofde van de aangelegenheden van het Syndicaat zelf; dat intusschen het bepaalde voornemen bestaat, om zoo tijdig mogelijk de aandacht der Vergadering op dit ontwerp in te roepen, en de regeling daarvan voor 1840 nader voor te dragen. Hierna verlaat Z. Exc. de Vergadering, die tot Zaterdag wordt gescheiden. Alsdan zal in comité over het adres worden geraadpleegd.

HENRICUS IDEN EDUBBELIDEN,

Administrator Apostolicus van het voormalig Bisdom van 's Hertogenbosch,

Aan zijne onderhoorige Geloofsgenooten, Zaligheid in den Heer! Is het ons steeds een waar genoegen B. G. om tot U, die de Voorzienigheid onzer geestelijke zorg heeft toehetrouwd, bij voorkomende gelegenheden het woord te rigten; bijzonder aangenaam ons dit op heden, nu wij U komen uitnodigen om het elfde Eeuwfeest te vieren van den H. WILLIBRORDUS, Apostel der Nederlanden, of de heugelijke herinnering, dat deze Godsgezant, nu elf honderd jaren geleden, het Evangelie in deze gewesten verkondigde.

Reeds had gedurende een zestal Eeuwen de fakkel des geloofsverschillende Volken van Europa beschenen, terwijl voor onze Voorouders nog slechts eene flauwe lichtstraal was opgegaan, en zij meest allen nog in de duisternis des Heidendoms zaten en in de schaduw des eeuwigen doods. Dan, nu was de tijd van Gods barmhartigheden voor hen aangebroken; nu werd in onze Vaderen vervuld hetgeen de Heer door Zijnen Propheet aan Israël had aangekondigd, toen hij zeide: *Zie daar komen er van verre, zie daar komen er uit het Noorden en van den Zeekant.... Juicht, o Hemelen, verblijd u, aarde en gij bergen, zingt al juichende zijnen lof, want de Heer heeft zijn volk vertroost.*

De H. WILLIBRORDUS met zijne Gezellen was degene, dien God voornamelijk tot dit groote werk had uitgekozen: voorzien van de wettige Zending, welke hem door het van JESUS CHRISTUS in zijne Kerk daargestelde oppergezag, dat is, door den Apostolischen Stoel verstrekt was, predikte hij het heilig Catholijk geloof in deze landstrecken; hem gaf God tot een' getuige aan de Volken en tot eenen Leeraar aan onze heidensche Voorouders. Door den mond van deze liet Hij hun zeggen: *Komt tot de Wateren, gij allen die dorst hebt, Neigt uwe ooren en komt tot mij, Hoort toe en uwe ziel zal leven, Ik zal een eeuwig verbond met u aangaan en aan u getrouwelijk toonen, de barmhartigheden die ik aan DAVID beloofd heb...* Die stem klonk niet te vergeefs in de ooren onzer Vaderen. Het woord dat uit den mond des Heeren was voortgekomen keerde niet ijdel tot Hem weder. Onze Voorouders zochten den Heer terwijl Hij te vinden was, riepen Hem aan terwijl Hij nabij was. Door de Goddelijke goedheid uit de duisternissen tot het wonderbaar licht van het H. Geloof geroepen legden zij al de werken der duisternis af: verzakende aan de afgoderijen de zonden van het Heidendom, was voortaan hunne eerste zorg om den waren Godsdienst van JESUS CHRISTUS te belijden en te bevorderen, op de puinen der Afgodentempels werden Catholijke Kerkgebouwen opgericht, om daarin den eenigen waren God te aanbidden en door het bijwonen der allerheiligste Mysteriën, het godvruchtig gebruik der heilige Sacramenten, God waardig te vereeren en zich zelven door deze en andere deugdbetrachting voor Hem te heiligen.

Thans B. G. zijn er elf eeuwen verlopen sedert die *gelukkige Verandering*, door de hand des Allerhoogste te weeg gebracht: elf eeuwen, sedert de man, door wien God dit gedenkteeken zijner barmhartigheid heeft opgericht, na volbrachte taak van hier gescheiden is, om in de verblijfplaats der Zaligen dat loon te gaan genieten, hetgeen aanzoodanige arbeiders door den Heer is toegezegd; immers volgens het meest aangenomen gevoelen is de H. WILLIBRORDUS, den 7. den November van het jaar 739 gestorven.

En wat is er nu billijker B. G. dan dat gij, door dit jubeljaar aan die gewichtige gebeurtenis bijzonder herinnerd, den Heer uwe dankbetuiging komt brengen, en op eene bijzondere wijze erkentelijk zijt voor al de weldaden en gunsten, die Hij door zijnen dienaar WILLIBRORDUS over U in onze Vaderen zoo rijkelijk heeft uitgestort?

Wij wilden dan ook van onzen kant, U in deze pligtvervulling te gemoet komen, en uwe godsvrucht tot eene waardige viering, van dit belangrijk feest nog meer opwekken. Ten dien einde hebben wij ons gewend tot onzen H. Vader Paus GREGORIUS XVI, en van hem ootmoedig verzocht, dat hij aan al onze onderhoorigen, tijdens deze feestviering, eenen vollen Aflaat bij wijze van Jubilé vergunne; en ziet, wij achten ons gelukkig U te mogen bekend maken, dat Zijne Heiligheid, die steeds blijken geeft van genegenheid voor- en bijzondere belangstelling in onze Diocese, deze onze bede goedgunstig heeft toegestaan, to aanwakkering en belooning tevens van uwe standvastigheid in het Geloof uwer Vaderen en gehechtheid aan den H. Apostolischen Stoel. Immers bij rescript van den 16den September jl. heeft het Zijne Heiligheid GREGORIUS XVI behaagt, Z. D. H. ANTONIUS ANTONUCCI, Kamerheer honorair van Zijne Heiligheid, Vice-Superior der Hollandsche Zending en Zaakgelastigde van den H. Stoel bij Z. M. den Koning der Nederlanden, enz. te magtigen om denzelfden Aflaat bij wijze van Jubilé, welke bereids voor de Hollandsche Zendingen was vergund, ook voor onze Diocese, onder dezelfde voorwaarden uit te strekken; zoo alsdan ook Z. D. H. denzelven met al de daaraan verknochte voorregten, bij brief van den 15den dezer maand voor onze Diocese heeft gelieven uit te strekken en te verleenen.

Dientengevolge maken wij u bekend:

Dat deze volle Aflaat bij wijze van Jubilé zal kunnen verdiend worden in al de plaatsen, aan ons geestelijk gebied onderworpen, en wel van Zondag den 3den November aanstaande tot en met Zondag den 17der derzelfde maand, onder voorwaarde: dat elk die dezen Aflaat zal willen verdienen, zal moeten biechten en communiceren, binnen de vijftien dagen, driemaal zijne Parochie Kerk bezoeken, en bidden volgens de meening van Zijne Heiligheid, terwijl wij

aan onze onderhoorige Biechtvaders afzonderlijk hebben bekend gemaakt nog andere gunsten, in deze dagen verkrijgbaar voor allen die er behoeften aan hebben, als zijn, het veranderen van beloften, en eenige dispensaties, waartoe wij hun uit kracht van dezelfde Apostolische Vergunning, de magt hebben medegedeeld.

En ten einde dit Jubelfeest op eene waardige wijze gevierd worde, bepalen wij nog:

Dat hetzelfde op Zondag den 3den Norember met den Lofzang VENI CREATOR zal geopend worden, te zingen, voor de Hoofddienst welke op dien dag zijn zal de Mis van den H. Geest.

Dat de Feestdag van den H. WILLIBRORDUS in alle kerken van ons Bisdom, dit jaar met bijzondere plegtigheid zal gevierd worden.

Dat er gedurende den tijd van het Jubilé in elke kerk ten minste driemaal een buitengewoon Lof zal gehouden worden, terwijl wij het regelen van de overige Godsdienst-oefeningen aan de Pastoors overlaten, overeenkomstig den aard van iedere gemeente.

Dat ieder Herder aan zijne gemeente de noodige onder-richting verschaffe, zoowel aangaande het Jubilé, als omtrent het voorwerp onzer feestviering, en

Dat op Zondag den 17den November de Mis van dankzegging gezongen en het Jubelfeest met den Lofzang TE DEUM zal gesloten worden.

En nu vermanen wij U, B. G. om van de voordeelen en gunsten die wij U aanbieden een waardig gebruik te maken, U tot den troon der Goddelijke barmhartigheid, ter uitwisseling uwer zonden, met betrouwen te begeven: om in die heilvolle dagen, waarin het elfde Eeuwfeest van den H. WILLIBRORDUS plegtstellig gevierd wordt met eene ware godsvrucht, tot de heilige Sacramenten te naderen, dagelijks, zoo veel mogelijk, de H. Offerande der Mis bij te wonen. U meer dan gewoonlijk op de beoefening van goede werken toe te leggen en vooral den behoefte van het uwe mede te deelen, en het geheele Feest in dankbare vreugde en godsdienstigen zin te vieren.

Eindelijk B. G. wanneer gij in die heilvolle dagen voor het altaar des Heeren komt nederknielen, dankt Hem dan met hartelijke erkentenis voor de onschatbare genade des Geloofs die Hij, door Zijnen dienaar WILLIBRORDUS aan onze Voorouders, en door hen aan ons heeft geschonken: dankt Hem vooral dat Hij dat onwaardeerbaar pand des Geloofs, door zoo velen in dien tusschentijd veracht, miskend, en geheel verloren, nog ongeschonden in ons midden heeft bewaard. Roept vurig de voorspraak in van den H. WILLIBRORDUS, wien ongetwijfeld het geeste'lijk welzijn dezer landen nog na aan het harte ligt, en die niet zal weigeren zijne handen af smeekend tot den Vader der barmhartigheden op te heffen voor een volk, waaronder hij met onvermoeide vlijt, en ten koste van de grootste opofferingen den standaard van het Krnis geplant heeft. Bidt, onder zijne voorspraak, voor het heil van uw Vaderland. voor uwe geestelijke en wereldlijke Overheden, voor den bloei onzer Diocese en voor allen, die met ons aan de zaligheid uwer zielen arbeiden. Bidt den Allerhoogste, dat de godsdienstige ijver, die hier, dank Zijnen zegen, zoo vele vruchten draagt, in de harten aller Geloovigen meer en meer worde opgewekt, smeekt om volharding in het voorvaderlijk Geloof voor U, en voor uwe afgedwaalde broeders, om terugkeer in den school der eenige ware Kerk, opdat ook in onze dagen, het Rijk van JESUS CHRISTUS op aarde worde uitgebreid, en het geloovige volk, zoo in getal als in deugden, gestadigen wasdom krijge.

Deze onze herderlijke Brief zal in alle kerken onzer Diocese op Zondag den 27sten October worden voorgelezen.

Gegeven te ST. MICHIELS-GESTEL,
den 18 October 1839.

HENRICUS DEN DUBBELDEN,
Administrator Apostolicus van
het voormalig Bisdom van 's Bosch.

Mijn Heer de Redacteur!

Met verbazing las ik in het *Algemeen Handelsblad* van Don-derdag den 24sten October jl. No. 2486.

„STADSNIEUWS „

„In het binnengasthuis is Jan Frederik Volmer, wonende alhier, door eenen dulle hond gebeten zijnde, ten gevolge van de watervrees GESMOORD geworden.

En dit heeft nog plaats gehad in deze verlichte Eeuw? in dat beschaafd Amsterdam? en dit maakt men in het openbaar bekend, zonder dat de Policie zich daaraan gelegen laat liggen?

O Tempora! O Mores!

Uw bestendige Lezer.
Inimicus Homicidii.

ADVERTENTIEN.

JUBILÉ.

* De Boekhandelaars, **J. R. VAN ROSSUM**, en **A. SCHIKHOFF**, te Utrecht, hebben uitgegeven. Gebeden ten tijde van het JUBILÉ, vergund door Z. H. Paus **GREGORIUS DEN XVI**, bij gelegenheid van het elfde eeuwfeest, gewijd aan de nagedachtenis van den **H. WILLEBRORDUS**, *Apostel der Nederlanden, eerste Bisschop van Utrecht en Stichter der eerste Christen-Kerken in de Nederlanden*. Voorafgegaan van eene levensbeschrijving van bovengenoemden heilige. (Kerkelijk goedgekeurd.)

* Bij den Uitgever dezes is ter perse en zal Woensdag aantaande à 10 Cts. verkrijgbaar zijn:

JUBILÉ

Gebeden gedurende het JUBILÉ, toegestaan door Z. H. Paus **GREGORIUS XVI**, ter gelegenheid van het Elfde eeuwfeest; gewijd aan de nagedachtenis van den **H. WILLIBRORDUS**, *Apostel der Nederlanden, eerste Bisschop van Utrecht en stichter der eerste Christen Kerken hier te lande*. Voorafgegaan van eene verkorte Levensbeschrijving van dezen Heilige.

Mede is verkrijgbaar:

Kort onderwijs betrekkelijk de gronden der Christelijke leer, de Aflaten, de Broederschappen en Het JUBILÉ. Ten gebruike der geloovigen, die niet veel tijd hebben om te lezen, door **M. J. BOUVIER**, Vic. Gen. en Overste van het Seminarie, van Mans. Uit het Fransch overgezet, door **Mr. A. M.** f 0,40.

Verzameling van volle en andere Aflaten, door den Pauselijken Stoel van Rome, aan de Christen geloovigen vergund

Met naauwkeurigheid getrokken uit de Bullen der Pausen, door **THEODORUS A. S. SPIRITU**, **L. FERRARIS**, en andere Godgeleerde Schrijvers. In het licht gegeven met goedkeuring van Zijne Hoogwaardigheid den Bisschop van Gent, in 1807. Zesde Druk. Vermeerderd en verbeterd volgens de laatste, in Rome, met goedkeuring van den Provicarius-Generalis, uitgegeven Verzameling van Aflaten 10 cents.

Broederschap der Geloovige Zielen, Te Praag in de Laureta, onder de **H. H. Namen. JESUS, MARIA, JOSEPH**. Voor de Afgestorvenen. Met Goedkeuring van zijne Pauselijke Heiligheid **INNOCENTIUS XII**, in het Jaar 1694. Op onze L. Vrouwe Hemelvaart ingesteld. Behelzende De Regelen, Aflaten en Voordeelen van deze loffelijke Broederschap. Vijftien Cents

Godvruchtige Gebeden voor alle levende en gestorvene geloovigen. per dozijn 10 Cent.

Troost en bijstand voor de geloovige Zielen in het Vagevuur. per dozijn 10 Cent.

Le mois de Novembre, consacré au souvenir des ames du Purgatoire, par des Considérations sur les peines qu'elles y souffrent, les motifs et les moyens de les soulager, et sur l'utilité de la pensée du purgatoire. f 0,70.

* **J. TIMANS** in MANUFACTUREN wonende aan de Markt te 's Bosch heeft de eer te berigten, dat hij op nieuw heeft ontvangen een Groot Assortiment van Gemaakte **DAMES MANTELS** en **MANTELSTOFFEN**, Gewatteerde **ZIJDE** en **THIBÉ**, **DAMESDOEKEN** en **MANTILJES**, **PELTERIJEN** in onderscheidene Kleuren en **PATRONEN** naar den laatsten smaak, alsmede andere **WINTER-ARTIKELEN**, welke alle tegen *vast gezette prijzen* te verkrijgen zijn. Hij Recommendeert zich in ieders bijzondere gunst.

* De Notarissen **A. A. F. VERSTRAATEN** en **S. P. A. DE BRUIJN**, residerende te **Mil en Beers**, zullen ten verzoeke van den Wel Edel Gestrengen Heer en **Mr. B. HARTOGENSIS**, op Dingsdag den 5 November 1839, des voormiddags om 10 uren, ten huize van den Heer **J. ARTS**, Burgemeester te **Beers**, Publiek verkoopen.

Ruim 12½ Bunder **ZWAAR NEGENJARIG Eiken-Elzen** en ander **SCHAARHOUT**, in het voormalig Dominiale Bosch, genaamd de Repelsvoort onder **Beers**.

Alsmede

Circa 180 stuks **KANADASSE POPULIERBOOMEN**, bijzonder geschikt voor **TIMMER** en **KLOMPHOUT**, staande als voor.

Alles in slagen verdeeld.

Aanwijzing te bekomen bij den Opzichter **H. HERMANNUSSEN**, in het nieuw woonhuis op het Bort te **Beers**.

* Uit de hand te koop een nieuw nog onbewoond **HUIS** en **HOF**, gelegen in het aangenaamste van **Uden**, voorzien van drie **KAMERS**, **KEUKEN**, **KELDER** en **OPKAMER**, iemand hierop reflecterende, adressere zich bij den Notaris **SCHEEFHALS** aldaar, Brieven franco.

Te 's Hertogenbosch, bij **D. A. A. DE ROOY**, Boek- en Courantdrukker.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Heden, Zaterdag den 26sten October 4½ Ure.

Werk. Sch. 2½ pCt. 51½, 1½, 5, 1½, Dito. 5 pCt. 99½, 98½, Kansbiljetten f 24½, 1½, Am. Synd. 4½ pCt. 92½, 2, Handm. 171, 170½, 2, Oost-Indie 5 pCt. 95½, Ardoin's 85 p. st. 25½, 1½, 2, 7, 1½, Oude Russen 103½, 1½.

Latere Berigten.

PARIJS, den 25sten October.

Uit Madrid wordt van den 18den October gemeld.

Het begin der zitting van de kamer der afgevaardigden heeft eene levendige belangstelling te weeg gebracht. Het ministerie had verzocht dat de discussie over het ontwerp van wet werde verdaagd, terwijl de debatten over de *Fueros* de Ministers in den Senaat riepen. Bij het vertrek van den *Courier* bestreed de oppositie dit verzoek.

Munagorri is te Madrid aangekomen.

Men zegt dat Sardinie deszelfs havens voor de Spaansche marine geopend heeft.

De handelsbetrekkingen tusschen Sardinie en Spanje zijn derhalve hersteld. Onderscheidene schepen die kriegsbehoeften en wapenen voor *Don Carlos* aan boord hadden, zijn ontscheept. Indien Koning *Karel Albert* de zaak der Carlisten verlaat, kan men redelijker wijze gelooven dat Oostenrijk, Pruisen en Rusland dezelve niet meer zullen begunstigen. Uit dit alles begrijpt ieder dezer mogendheden deszelfs bijzonder belang en dat van geheel Europa.

De Koningin *Isabella* is door den Patriarch van Indiën gevormd.

— Het innemen van Moya, een versterkte Burg van Catalonie door de Carlisten heeft groote ongerusheid te Barcelona te weeg gebracht, waarnaar toe vele groote families uit andere steden de wijk nemen. Deze stad is bovendien zeer verontrust door de onderscheidene partijen welke in haar midden als om strijd worstelen. Niemand heeft zich op de verkiezings bureaux aangemeld om de Senateurs, die hun ontslag genomen hebben, te vervangen.

— Men zegt, doch wij staan voor de echtheid niet in, dat *Mehemed-Ali* bij het afvaren van den Nijl op het punt geweest is van te verdrinken; de schuit waarin hij zich bevond en die waarin een gedeelte van zijn gevolg was, zijn omgeslagen. Dank aan de spoedig toegebrachte hulp; niemand heeft het leven verloren.

— In eene Nota van de Porte aan de vertegenwoordigers der Mogendheden gerigt, wordt volgens berigten uit Constantinopel van den 2den October, gezegd dat, de Porte het verlangen heeft te kennen gegeven, dat de Mogendheden, na zich met de oplossing van het Egyptische vraagstuk belastte hebben, zouden voorzien in de middelen om den Onderkoning tot zijnen plicht te houden, door de teruggave der turksche Vloot, het afzien zijner overdrevene vorderingen en de toetreding tot de besluiten welke de verhevene Porte met overleg der vijf Mogendheden ten dien aanzien zoude nemen.

Van dat tijdstip (Augustus) heeft de Porte niet opgehouden de blijken van goede genegenheid der vijf mogendheden te ontvangen; echter er is eene maand verloop en zonder dat, door de goddelijke hulp, hunne pogingen eenig gevolg gehad hebben die tot het voorgestelde doel zouden kunnen leiden.

Zijne Hoogheid heeft zijne komst tot den troon door eene groote daad van goedertierendheid doen kenmerken met aan den *Pacha* al de grieven te vergeven waaraan hij zich heeft schuldig gemaakt, met hem de erfelijkheid van Egypte te verleenen. De pacha heeft al die weldaden niet anders dan met de zwartste ondankbaarheid beloond. Niet alleen zoo als bekend is, heeft hij geweigerd de *Ottomannische vloot*, welke hem door het laagste verraad is overgeleverd terug te geven, maar bovendien de aan den Sultan onderworpen provincien in opstand te brengen en gedraagt zich in allen opzichte op de vijandigste wijze tegen de Porte.

Ondertusschen volhardt Z. H. niet minder in zijne welwillende bedoelingen en verklaart zich bereid om aan den Pacha de erfelijkheid van Egypte voor zijne kinderen te verleenen, alsmede aan hem te vergeven al de beledigingen en misdaden welke hij tot heden toe jegens zijne Hoogheid bedreven heeft.

De Porte verzoekt de vertegenwoordigers aan hunne respectieve hoven de hoop uit te drukken, dat de bemiddelende Mogendheden eindelijk de maatregelen zullen nemen, geschikt om zoo veel mogelijk den vreedzamen uitslag van het Egyptische vraagstuk te verhaasten.

BRUSSEL, den 26 October.

De Koning wordt, zegt men, den 2den November van zijne reis naar Duitschland terug verwacht.

— Bij het doortrekken te Wiesbaden heeft de Prins de *Metternich* een bezoek bij den Koning der Belgen afgelegd, die het in cognito altijd bewaart.

De Prins Aartskanselier, die den 22sten te Frankfort was aangekomen heeft die Stad sanderendaags verlaten om zich naar Darmstadt te begeven vanwaar hij den 24sten is vertrokken, zich naar Linz en van daar met de stoomboot naar Weenen begevende.